

Istungidokument

B8-0547/2018

20.11.2018

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatava küsimuse B8-0418/2018 alusel

vastavalt kodukorra artikli 128 lõikele 5

puuetega naiste olukorra kohta
(2018/2685(RSP))

Rosa Estaràs Ferragut

naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon puuetega naiste olukorra kohta
(2018/2685(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni, Euroopa inimõiguste konventsiooni ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle jõustumist ELis 21. jaanuaril 2011, nagu on sätestatud nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsuses 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel¹, ja eriti selle artiklit 6 puuetega naiste ja tütarlaste kohta,
- võttes arvesse ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW, 1979) ja selle fakultatiivprotokolli (1999),
- võttes arvesse ühenduse hartat töötajate sotsiaalsete põhiõiguste kohta²,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 10, 19 ja 168,
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel³,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest (COM(2008)0426), ja Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2009. aasta seisukohta sel teemal⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi liidu sisepoliitika peadirektoraadi uuringut „Diskrimineerimine soo ja puude tõttu“,
- võttes arvesse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) aruannet „Vaesus, sooline kuuluvus ja interseksionaalne ebavõrdsus ELis“, pöörates erilist tähelepanu selle 8. peatükile „Sooline kuuluvus ja puue“,
- võttes arvesse EIGE 2017. aasta soolise võrdõiguslikkuse indeksit,
- võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust puuetega naiste olukorra kohta (O-000117/2018 – B8-0418/2018),
- võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni resolutsiooni

¹ ELT L 23, 27.1.2010, lk 35.

² EÜT C 364, 18.12.2000, lk 1.

³ EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16.

⁴ ELT C 137 E, 27.5.2010, lk 68.

ettepanekut,

- võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et ELis elab üle 80 miljoni puudega inimese; arvestades, et igal neljandal eurooplasel on puudega perekonnaliige; arvestades, et ELis on ligikaudu 46 miljonit puuetega naist ja tütarlast, kes moodustavad umbes 16 % kogu naissoost elanikkonnast ja 60 % puuetega inimeste koguarvust;
- B. arvestades, et mõiste „puue“ hõlmab suurt hulka ajutisi, lühi- või pikaajalisi isiklikke olukordi, mis eeldavad vajadustele vastavaid poliitilisi lahendusi ja mis hõlmavad väimse tervise probleeme;
- C. arvestades, et demograafilised muutused ja rahvastiku vananemine tähendavad seda, et üha rohkematel inimestel tekib hilisemas elus puue;
- D. arvestades, et 18,8 % ELis elavatest puuetega naistest käib tööl; arvestades, et 45 % puuetega tööealistest naistest (st vanuses 20–64 aastat) on mitteaktiivsed, kusjuures meeste puhul on see näitaja 35 %;
- E. arvestades, et 75 % -l raske puudega inimestest ei ole võimalik Euroopa tööturul täiel määral osaleda ning et puuetega naised satuvad tervetest naistest kaks kuni viis korda suurema tõenäosusega vägivalda ohvriks;
- F. arvestades, et 34 % terviseprobleemi või puudega naistest on oma elu jooksul kogenud partneri poolt füüsilist või seksuaalset vägivalda;
- G. arvestades, et puuetega naiste steriliseerimine nende teadmata või nõusolekuta on laialt levinud vägivallavorm, mis mõjutab eelkõige etniliste vähemuste hulka kuuluvaid naisi, näiteks roma naisi;
- H. arvestades, et kokkuhoiumeetmed mõjutavad negatiivselt naisi ja puuetega inimesi üldiselt, mille tulemuseks on mitmekordne diskrimineerimine;
- I. arvestades, et puuetega inimesed ei ole avalikus elus ja meedias piisavalt nähtavad;
- J. arvestades, et ligikaudu kaks kolmandikku Euroopa hooldajatest on naised; arvestades, et 80 % ELi hooldusteenustest osutavad tasustamata mitteametlikud hooldajad, kellest 75 % on naised; arvestades, et liidus jääb tasustamata mitteametliku hoolduse majanduslik väärtus, väljendatuna protsendina pikaajalise hoolduse üldmaksumusest, vahemikku 50–90 %;
- K. arvestades, et puuetega naiste osalemine majandus- ja sotsiaalelus on Euroopa üldise majandus- ja sotsiaalstrateegia õnnestumise seisukohalt tähtis;
- L. arvestades, et puuetega naised puutuvad kokku diskrimineerimise eri vormidega, muu hulgas nende soolise identiteedi, sooväljenduse ja sootunnuste tõttu, millel on osa vaesuse feminiseerumisel;
- M. arvestades, et puuetega inimestel ja eelkõige puuetega naistel on väiksem sissetulek ning nad on suuremas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus; arvestades, et töötavate

puuetega naiste olukord on aja jooksul võrreldes meeste olukorraga halvenenud (naiste palgavaesuse määr oli 2007. aastal 10 % ja 2014. aastal 12 %);

- N. arvestades, et tehnoloogia areng toob kaasa nii võimalusi kui ka probleeme, eriti puuetega naiste jaoks, kuna ülemaailmne tööjõud kasutab üha enam digitaalseid vahendeid;
- O. arvestades, et toetus, kaitse, teavitamine ning hooldus- ja tervishoiuteenused, kaasa arvatud need, mis on seotud esmatasandi tervishoiu, naistevastase vägivalla, lapsehoolduse ja emadusega, peaksid olema täielikult kättesaadavad kõigis keeltes, vormides ja formaatides kõigi naiste jaoks, eriti puuetega naiste ja tütarlaste jaoks;
- P. arvestades, et puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklis 29 osutatud puuetega inimeste täielik osalemine poliitilises ja avalikus elus, kus nad on sageli alaesindatud, jääb vaid lootuseks, eriti naiste puhul, kui probleemiga ei tegeleta nõuetekohaselt;
- Q. arvestades, et vaatamata arvukatele rahvusvahelistele konventsioonidele ja ELi õiguse sätetele ning samuti praegusele puudega inimesi käsitlevale Euroopa strateegiale, ei saa puuetega inimesed ikka veel täiel määral kasutada kodaniku- ja sotsiaalseid õigusi; arvestades, et puuetega naised ja tütarlapsed on soolise võrdõiguslikkusega seotud otsustusprotsessis ja selle rakendamisel tehtavates edusammudes endiselt tõrjutud positsioonis;
- R. arvestades, et soolist aspekti ei arvestatud horisontaalselt puudega inimesi käsitlevas Euroopa strateegias 2010–2020;
- S. arvestades, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitega 21 ja 26 keelatakse sõnaselgelt puute tõttu diskrimineerimine ja nõutakse puuetega inimeste võrdset osalemist ühiskonnaelus; arvestades, et võrdset kohtlemist saab tagada, jõustades positiivsed meetmed ja poliitikasuunad puuetega naiste ja puuetega laste emade heaks;
- T. arvestades, et soolise mõõtmel lisamine 2020. aasta järgsesse puudega inimesi käsitlevasse Euroopa strateegiasse annab oma osa integreeritud lähenemisviisi, et kaotada puuetega naiste ja tütarlaste vastane diskrimineerimine;
- U. arvestades, et puuetega meeste kuupalk on kõrgem kui puuetega naistel, samas kui mõlemate palk on teiste töötajate palgaga võrreldes üldiselt madalam, mis osutab diskrimineerimise jätkumisele;
- V. arvestades, et praegune tööturg on ebastabiilne ja ebakindel ning töötuse kasv tähendab puuetega inimeste tööhõivevõimaluste vähenemist;
- W. arvestades, et täielik integreerimine ühiskonda saavutatakse peamiselt kvaliteetse tööhõive ning kättesaadava ja kaasava hariduse kaudu ning seetõttu ei peeta tööhõivet ainult sissetulekuallikaks, kuna sellest on saanud ka sotsiaalse integratsiooni mehhanism, sest see loob seose ühiskonnaga, inimestevahelisi suhteid ning ühiskondlikus, kultuuri- ja majanduselus osalemise tunde;
- X. arvestades, et puuetega naised võivad kogeda ainulaadseid väärkohtlemise vorme, mida on raske ära tunda, näiteks isiku liikumisabivahendi eemaldamine või hävitamine või

puuetega seotud kogukonna vahenditest ja/või tervishoiuteenuste kasutamisest ilma jätmine;

- Y. arvestades, et puuetega naiste rinnavähi määr on palju kõrgem kui see on naiste puhul üldiselt, kuna puuduvad kohandatud sõelumis- ja diagnostikavahendid;
- Z. arvestades, et EIGE 2017. aasta soolise võrdõiguslikkuse indeks osutab, et keskmiselt 13 % -l puuetega naistest on täitmata ravivajadused ja 12 %-l täitmata hambaravivajadused, samas kui tervete naiste puhul on täitmata ravivajadused 5 %;

Üldised soovitused

1. kordab veel kord, et kõik puuetega inimesed peaksid saama kasutada oma õigusi kaasamise ja ühiskonnas täieliku osalemise alusel; rõhutab, et see on võimalik üksnes aktiivse ja avaliku poliitika jõustamise ning osalemist takistavate kõigi asjaolude kõrvaldamise kaudu;
2. kutsub liikmesriike üles rakendama ennetus-, ravi-, taastusravi- ja integratsioonipoliitikat puuetega inimeste suhtes ja toetama nende perekondi ning võtma endale vastutuse nende õiguste tõhusa teostamise eest, ilma et see piiraks vanemate või eestkostjate õigusi ja kohustusi; nõuab lisaks sellise pedagoogika väljatöötamist, mis suurendab ühiskonna tundlikkust puuetega inimeste austamise ja solidaarsusega seotud kohustuste suhtes, et võidelda nende sotsiaalse diskrimineerimise vastu;
3. kutsub liikmesriike üles täitma oma kohustusi seoses puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimisega ning võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada õigused ja vabadused ning selles sätestatud kohustused, eelkõige sellistes valdkondades nagu tööhõive, haridus, tervishoid, sotsiaalkaitse, eluase, liikuvus, õiguskaitse kättesaadavus, kultuur, sport, vaba aja veetmine ja osalemine ühiskondlikus ja poliitilises elus, samuti puuetega inimeste õiguste konventsioonis määratletud konkreetsed kohustused seoses puuetega naiste ja laste õigustega;
4. rõhutab asjaolu, et puuetega naised ja tütarlapsed kannatavad topeltdiskrimineerimise all nii soo kui ka puude tõttu ning võivad sageli isegi kokku puutuda mitmekordse diskrimineerimisega, mis tuleneb nii soost ja puudest kui ka seksuaalsest sättumusest, sooidentiteedist, sooväljendusest, sootunnustest, päritoluriigist, klassist, rändestaatusest, vanusest, religioonist või etnilisest kuuluvusest;
5. kordab oma üleskutset komisjonile pöörata oma soolise võrdõiguslikkuse strateegias, poliitikameetmetes ja programmides puuetega naiste ja tütarlaste perspektiivile suuremat tähelepanu, võtta puuetega inimesi käsitlevates strateegiates arvesse soolist vaatepunkti ning võtta kõigis muudes poliitikavaldkondades arvesse nii soolist kui ka puudega seotud perspektiivi;
6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama teadusuuringuid ja innovatsiooni seoses toodete ja teenuste arendamisega, et toetada puuetega inimesi nende igapäevases tegevuses;
7. rõhutab, et eakate arv suureneb ning et Maailma Terviseorganisatsiooni andmetel on puute esinemissagedus suurem naiste seas, sest nende pikema oodatava eluea tõttu

mõjutab see nähtus neid rohkem; rõhutab, et seetõttu seisab ees puuetega naiste arvu proportsionaalne kasv;

8. nõuab kindlalt sugupoolte lõikes esitatava statistika kogumist, et selgitada välja läbipõimunud diskrimineerimise vormid, millega puutuvad kokku puuetega naised ja tütarlapsed kõikides Istanbuli konventsiooniga hõlmatud valdkondades ja kui see on asjakohane;
9. palub EIGE-l jätkata ELi ja liikmesriikide tasandil analüüsi ja panuseid seoses puuetega naiste ja tütarlaste konkreetse olukorraga, keskendudes eelkõige läbipõimunud diskrimineerimisele;
10. tuletab meelde, et konfliktiriikides ja -piirkondades kogevad puuetega naised sageli veel suuremaid probleeme ja ohte; rõhutab seetõttu, et ELi välispoliitikas on vaja puuetega naisi kaitsta;

Puuetega naiste õigused

11. rõhutab, et puuetega naistele tuleb tagada kvaliteetse, kättesaadava ja taskukohase hariduse, tervishoiu, sealhulgas transsoolistele suunatud tervishoiu, seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste, tööhõive, liikuvuse, pereelu, kehalise sõltumatuse, seksuaalsuse ja abieluga seotud õiguste täielik kasutamine ning kaitsemeetmed nende õiguste kindlustamiseks;
12. tuletab meelde, et kõigi tasandite ametiasutused ja asjaomased sidusrühmad peavad austama ja säilitama õigust iseseisvale elule ning seetõttu pakkuma vajalikke vahendeid ja tuge, et võimaldada puuetega inimestel, eriti naistel, kasutada valikuvabadust ja omada kontrolli oma elu ja elustiili üle;
13. rõhutab, et puuetega naisi ja tütarlapsi tuleb teavitada nende õigustest ja neile kättesaadavatest kodanikuteenustest; rõhutab, et see teave tuleb esitada lihtsal ja turvalisel viisil, võttes arvesse eri kommunikatsioonimeetodeid, meediat ja nende poolt valitud ja nende jaoks kohandatud vorme; rõhutab, et teabe saamise õigust ei tohi segi ajada vajadusega aktiivselt õigustele juurdepääsu taotlelda (lükates vastutuse õiguste kasutamise eest õiguste nõudlejatele), kuna liikmesriigid peavad võtma vastutuse kõigi puuetega inimesteni jõudmise eest ning tagama neile seaduses või rahvusvahelises konventsioonis sätestatud õigused;
14. nõuab puuetega inimeste integreerimist ühiskonna tavapärasesse struktuuridesse kõigil tasanditel, sealhulgas tervishoiu, hariduse ja tööhõive valdkonnas, võttes arvesse, et eristruktuuride või teenuste pidev ja üldine kasutamine toob kaasa segregatsiooni ja vähendab võrdseid võimalusi;
15. tunnistab, et puuetega inimestel peab olema juurdepääs turvalistele kohtadele, nt klubide ja ühenduste vormis;
16. kutsub ELi üles kaotama tõkked, mis takistavad puuetega inimeste õigust hääletada, eriti 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimistel;

Juurdepääs

17. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles viima ellu poliitikat, mis edendab juurdepääsu kui olulist sammu kaasamise suunas ja vältimatut tingimust puuetega inimeste integratsiooniks ja osalemiseks; rõhutab samuti, kui oluline on järgida võrdse kohtlemise ja võrdsete võimaluste põhimõtteid seoses juurdepääsu ja liikuvusega;
18. rõhutab, et liikmesriigid peavad võtma meetmeid eelkõige tervishoiu, hariduse, transpordi, linnaplaneerimise ja eluaseme valdkonnas;
19. on sügavalt mures selle pärast, et puuetega naistel ja tütarlastel puudub liiga sageli juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud vahenditele; peab murettekitavaks, et puuetega tütarlastele ja naistele ei võimaldata teadvat nõusolekut rasestumisvastaste vahendite kasutamise kohta ning nad puutuvad isegi kokku sundsteriliseerimise ohuga; kutsub liikmesriike üles rakendama seadusandlikke meetmeid, millega kaitstakse füüsilist puutumatumust, valikuvabadust ja enesemääramisõigust seoses puuetega tütarlaste ja naiste seksuaal- ja reproduktiiveluga;
20. on mures selle pärast, et vähestel riikidel on sätted, millega kindlustatakse puuetega inimeste õigus soo õiguslikuks tunnustamiseks; märgib, et seadusliku eestkoste all olevate naiste ja tütarlaste jaoks võib soo õiguslik tunnustamine olla kättesaamatu, isegi kui see on lubatud; märgib, et soo õiguslikuks tunnustamiseks vajalik kohustuslik psühhiaatriline hinnang takistab vaimse tervise probleemidega naiste ja tütarlaste juurdepääsu; kutsub liikmesriike üles võtma vastu soo õiguslikku tunnustamist käsitlevaid õigusakte, mis põhinevad enesemääramise õigusel ja võtavad arvesse puuetega inimeste juurdepääsuvajadusi;
21. peab vajalikuks, et liikmesriigid tötaksid transpordi valdkonnas välja ühistranspordipoliitika, mis hõlbustab puuetega inimeste liikuvust, kõrvaldades arhitektuurilised tõkked; kutsub nõukogu ja komisjoni üles eraldama vajalikke ELi vahendeid, et toetada sellise poliitika väljatöötamist;

Töösuhted, pidades silmas kvaliteetset tööhõivet ning töö- ja eraelu õiglast tasakaalu

22. kutsub liikmesriike üles töötama välja poliitika, mis edendaks puuetega inimeste integreerimist tööturule; on seisukohal, et selline poliitika peaks edendama juurdepääsu tööhõivele kui sotsiaalse kaasatuse tingimust, edendades võrdseid võimalusi;
23. kutsub liikmesriike üles tagama konkreetsed tööeeskirjad, mis käsitlevad puuetega inimeste erivajadusi ja võtavad neid arvesse, eriti seoses tööaja reguleerimisega; rõhutab vajadust määratleda konkreetsed tööõigusaktid, milles võetakse arvesse puuetega naiste vajadusi seoses rasedus- ja sünnituspuhkuse, tööturul püsimise ja töökaitse tagamisega;
24. kutsub liikmesriike üles hindama vajadust korra järele, mis tagaks, et rasedus- ja sünnituspuhkuse, isa- ja vanemapuhkuse ning paindliku tööaja kohaldamist kohandatakse vastavalt mitmesugustele vajadustele, näiteks seoses mitmike sünni, enneaegse sünni, lapsendajate, kaasvanemate, puudega vanemate, vaimse tervise probleemidega vanemate ning puudega, kroonilise haiguse või vaimse tervise probleemidega laste vanematega;
25. nõuab, et edendataks õigust tervishoiule ja rehabilitatsioonile ning poliitikat, mille eesmärk on ennetada ja heastada puuetega inimeste tööõnnetusi ja kutsehaigusi;

26. kutsub liikmesriike üles tööseaduste ja sotsiaalkindlustusalaste õigusaktide abil kehtestama nn hoolduskrediiti nii naistele kui ka meestele pensioniõiguste kogumise võrdväärsete perioodidena, et kaitsta neid, kes võtavad tööst puhkuse ülalpeetava või pereliikme mitteametlikuks tasustamata hooldamiseks, ning tunnustada nende hooldajate töö väärtust ühiskonnale tervikuna;
27. kutsub komisjoni üles andma liikmesriikidele asjatundlikku teavet selle kohta, kuidas tegeleda valdkonnaülese diskrimineerimise probleemiga;
28. kutsub komisjoni üles toetama ja ergutama liikmesriike võitluses erinevate aluste, sh soolise identiteedi, sooväljenduse, seksuaalse sättumuse, sootunnuste ja puude kombinatsiooni alusel diskrimineerimisega, kasutades selleks mitmekesisuskoolitust ja võttes koos tööandjatega meetmeid töökohal, näiteks edendades anonüümseid töölevõtmismenetlusi;

Haridus

29. kutsub liikmesriike üles panema koolieelse lapsehoiu pakkumisel rõhku mitte ainult selle kättesaadavusele, vaid ka selle kvaliteedile ja taskukohasele hinnale, eelkõige puuetega laste jaoks, võttes samal ajal arvesse puuetega vanemate vajadusi; kutsub liikmesriike üles suurendama ka avaliku sektori investeeringuid väikelaste haridusse ja hoiuteenustesse eelpool osutatud inimrühmi arvesse võttes;
30. rõhutab puuetega naiste tavapärasesse haridus- ja kutseharidussüsteemi integreerimise tähtsust;
31. rõhutab, et hariduse ja koolituse kõrgem tase ja kvaliteet toob kaasa puuetega naiste suurema võimestamise, sest haridus on üks ühiskonna edusamme kõige rohkem mõjutav vahend, pakkudes vajalikke teadmisi ja väärtusi, et saavutada suurem heaolu ning majanduslik ja isiklik kasv; rõhutab kvaliteetse hariduse ja koolituse erilist tähtsust puuetega inimeste jaoks;
32. kutsub liikmesriike üles tagama tegelikud võrdsed võimalused haridusele juurdepääsul, tagades puuetega laste ja noorte tõhusa integreerimise haridussüsteemidesse kõikidel tasanditel; nõuab hariduslike erivajaduste ja -materjali toetamist, mida omakorda toetavad kaasavad koolid, et tagada nii võrdne juurdepääs haridussüsteemile kui ka selles edasijõudmine;
33. kutsub liikmesriike üles investeerima puuetega laste ja täiskasvanute kvaliteetsesse haridusse osana tavaharidusest, hõlbustades seeläbi juurdepääsu, eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevate elanikkonnakihtide jaoks;
34. nõuab hariduspoliitikat, mille eesmärk on kõrvaldada paljud puuetega inimeste jaoks endiselt püsivad takistused; nõuab tungivalt, et liikmesriigid saavutaksid oma tavaharidusasutuses füüsilised ja/või pedagoogilised tingimused, mis võimaldavad puuetega inimestel nendes asutustes õppida; rõhutab seetõttu vajadust suurendada puuetega lastega kaasas olevate õpetajate arvu;
35. kutsub liikmesriike üles töötama välja strateegiad võitluseks laste ja noorte kiusamise ja ahistamise vastu, sealhulgas hariduses ja internetis, mis pannakse toime puute, soolise

identiteedi või väljendusvabaduse, seksuaalse sättumuse, rändestaatuse, klassi, vanuse, usutunnistuse või etnilise päritolu alusel;

36. tuletab meelde, kui oluline on võtta arvesse puuetega naiste ja tütarlaste vajadusi ELi programmide ja algatuste kavandamisel ja rakendamisel, eelkõige hariduse, liikuvuse ja noorte valdkonnas, ning võtta kõik asjakohased meetmed, et tagada naiste ja tütarlaste veelgi suurem osalemine sellistes võimalustes;

Tervishoid

37. on seisukohal, et puuetega naistel ja tütarlastel peab olema täielik juurdepääs arstiabile ja hambaravile, mis vastab nende erivajadustele sellistes valdkondades nagu günekoloogiline konsulteerimine, arstlik läbivaatus, seksuaal- ja reproduktiivtervis, pereplaneerimine ja kohandatud tugi raseduse ajal, samuti transsoolistele suunatud tervishoid; nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid avaliku sektori investeeringud nendesse valdkondadesse ja selle, et riiklik tervishoid hõlmaks nõuetekohast juurdepääsu nendele teenustele;
38. rõhutab, et puuetega naised ja tütarlapsed peavad saama kogu vajaliku teabe, mis võimaldab neil vabalt otsustada oma tervise üle; rõhutab, kui oluline on, et liikmesriigid võtaksid kõik vajalikud meetmed sunniviisilise steriliseerimise vastu võitlemiseks;
39. kutsub komisjoni üles võtma Barcelona eesmärkidega sarnaselt kasutusele puuetega inimeste hooldusteenuste eesmärgid koos seirevahenditega nende teenuste kvaliteedi, kättesaadavuse ja taskukohasuse mõõtmiseks;
40. kutsub ELi ja liikmesriike üles võtma kõik meetmed tagamaks, et puuetega naistel ja tütarlastel on võrdne juurdepääs puuetega inimestele suunatud tervishoiuteenustele ja tavateenustele;
41. kutsub komisjoni üles andma liikmesriikidele asjatundlikku teavet selle kohta, kuidas tegeleda valdkonnaülese diskrimineerimise probleemiga;

Sooline vägivald

42. väljendab heameelt nõukogu otsuse üle, et olulise sammuna puuetega naiste ja tütarlaste vastase vägivald vastu võitlemisel ühineb EL Euroopa Nõukogu naistevastase vägivald ja preevägivald ennetamise ja tõkestamise konventsiooniga (Istanbuli konventsioon); kutsub ELi üles Istanbuli konventsiooni kiiresti ratifitseerima ja nõuab tungivalt, et need liikmesriigid, kes konventsiooni veel ratifitseerinud ei ole, seda teeksid; ergutab nõukogu ELi konventsiooniga ühinemist võimalikult kiiresti lõpule viima;
43. rõhutab murega, et puuetega naistest ja tütarlastest saavad tõenäolisemalt soopõhise vägivald, eriti preevägivald ja seksuaalse ärakasutamise ohvrid; juhib tähelepanu sellele, et see puudutab ka sunniviisilist steriliseerimist ja sunniviisilist aborti; kutsub liikmesriike üles võtma asjakohaseid meetmeid ning pakkuma kvaliteetseid, kättesaadavaid ja kohandatud teenuseid, et kaotada naiste ja laste vastu suunatud vägivald ning toetada vägivaldaohvreid, pakkudes erinõuandeid andma koolitatud personali ning asjakohast õiguskaitset ja tuge;

44. ergutab liikmesriike tagama kõikidele tervishoiu- ja haridustöötajatele asjakohase koolituse puuetega naiste ja tütarlaste diskrimineerimise ja nende vastu suunatud vägivalla ennetamiseks;
45. kordab veel kord oma üleskutset komisjonile esitada laiahaardeline Euroopa strateegia, et võidelda naistevastase vägivalla vastu; strateegia peaks sisaldama õigusakti soolise vägivalla ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks, pöörates erilist tähelepanu puuetega naistele ja tütarlastele; nõuab samuti soolise vägivalla ELi vaatluskeskuse loomist;
46. nõuab konkreetseid poliitikameetmeid, et käsitleda vägivalda ja kuritarvitamist, mis puudutab puuetega ja õpiraskustega inimesi, eriti naisi ja tütarlapsi, sh veebis hirmutamise, kiusamise ja ahistamise ning vägivald nii ametliku kui ka mitteametliku hoolduse olukordades;

E-kaasatus ja meediakaasatus

47. rõhutab, et teha tuleb rohkem, et kaotada stereotüübid ja eelarvamused puude kohta ning et puuetega naistel ja tütarlastel peab olema suurem nähtavus meedias, et muuta levinud väljatõrjuvaid sotsiaalseid norme; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama soolist võrdõiguslikkust meediaorganisatsioonides, esindusorganites ja koolitusasutustes, eriti nende juhatustes, ning investeerima üldsuse teadlikkuse suurendamise algatustesse, jälgima tähelepanelikult edusamme ja võtma järelmeetmeid;
48. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja puuetega naistele suunatud programme ja teenuseid, keskendudes nende e-kaasatusele ning rõhutades digiülemineku tohutut potentsiaali puuetega naiste jaoks;
49. rõhutab vajadust suurendada juurdepääsu meediateenustele, pakkudes täielikult kättesaadavaid internetiteenuseid, mis vastavad kõige kõrgemale puuetega inimeste jaoks kohandatud tipptasemele;
50. kutsub liikmesriike üles ergutama ringhäälinguorganisatsioone kaasama puuetega naisi osalema igat liiki ringhäälingus ja tegutsema saatejuhtidena;

Õigusaktid ja rakendamine

51. peab kahetsusväärseks, et kehtiv puudega inimesi käsitlev Euroopa strateegia 2010–2020 ei ole hoogustanud tõhusate õigusaktide, meetmete ja poliitikasuundade vastuvõtmist, et võidelda puuetega naiste segregatsiooni ja tõrjumise vastu tööturul, poliitilises elus, koolides ja õppekeskkondades;
52. palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta kasutusele poliitika, mis võimaldaks ja soodustaks puuetega naiste ja tütarlaste osalemist avalikus, sotsiaalses, kultuurilises, majanduslikus ja poliitilises elus, eelkõige vähendades liikuvust takistavaid tegureid ja ergutades puuetega naisi moodustama organisatsioone ja võrgustikke ning nendega ühinema, samuti koolitus- ja mentorlusprogrammide kaudu;
53. kutsub ELi ja liikmesriike üles töötama välja positiivseid meetmeid, mis on suunatud puuetega naistele, et edendada koolitust, tööle suunamist, juurdepääsu tööhõivele, töökoha hoidmist, võrdseid karjäärivõimalusi, kohanemist töökohal ning töö- ja eraelu

tasakaalu;

54. palub komisjonil töötada välja positiivsed meetmed, et edendada puuetega naiste ja tütarlaste õigusi, luua edusammude jälgimise mehhanism ning rahastada puuetega naiste ja tütarlaste andmete kogumist ja uurimist kooskõlas puuetega inimeste õiguste konventsiooni põhimõtetega;
55. palub, et komisjon esitaks ettepaneku Euroopa puuetega inimeste strateegia 2020–2030 kohta, millega kaasataks puuetega inimeste õiguste konventsiooni sätteid täiel määral tulevastes ELi õigusaktidesse, poliitikameetmetesse ja programmidesse ning mis oleks kooskõlas ÜRO lapse õiguste konventsiooni ja strateegilise kohustusega soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks aastatel 2016–2019, tagamaks, et puuetega naised ja tütarlapsed saavad oma õigusi täielikult kasutada samamoodi, nagu kõik teised inimesed;
56. kutsub ELi ja liikmesriike üles lisama puuetega inimeste õiguste konventsiooni standardid oma õigus- ja poliitikaraamistikesse, tagamaks et inimõigustepõhine lähenemisviis puuetele kajastub täielikult seadus- ja poliitikakujunduses;
57. rõhutab, et mittediskrimineerimist ja võrdseid võimalusi tagavate poliitikameetmete väljatöötamisel ja rakendamisel tuleks puuetega naiste ja tütarlastega nende esindusorganisatsioonide kaudu tihedalt konsulteerida ning nad tuleks aktiivselt kaasata nende meetmete tõhususe järelevalvesse; nõuab tõelist struktureeritud dialoogi ELi ja puuetega inimesi esindavate organisatsioonide vahel 2020. aasta järgse puudega inimesi käsitleva Euroopa strateegia koostamiseks;
58. rõhutab, et puuetega inimeste organisatsioonid tuleb kaasata ELi ühtekuuluvuspoliitika raames ellu viidud projektide ettevalmistamisse, läbiviimisse ja järelhindamisse;

Rahastamine

59. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles optimeerima ELi struktuurifonde, sealhulgas Euroopa Sotsiaalfondi, et edendada puuetega naiste juurdepääsu ja mittediskrimineerimist ning suurendada rahastamisvõimaluste nähtavust, nt idufirmade puhul ja ettevõtluse toetamisel üldiselt;
60. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile ja nõukogule.